

РЕШЕНИЕ № 446 ОТ 09.11.2010 Г. ПО К. Н. Д. № 401/2010 Г., Н. К., І Н. О. НА ВКС

Върховният касационен съд на Република България, І НО, в публично заседание на шести октомври през две хиляди и десета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Елена Величкова

ЧЛЕНОВЕ: Блага Иванова

Даниела Атанасова

при секретаря Румяна Виденова и в присъствието на прокурора Николай Любенов, изслуша докладваното от съдия Иванова касационно дело № 401 по описа за 2010 г.

Касационното производство е образувано по жалба на подсъдимия Н. С. С., чрез защитата му, по жалба на подсъдимия Г. С. Б., чрез защитата му, и по жалба на подсъдимия П. В. Н., чрез защитата му, срещу осъдителната част на въззивна присъда № 1 от 13.05.10, по ВНОХД № 46/10 по описа на В. апелативен съд, с която е изменена присъда на В. окръжен съд № 7 от 19.01.10 г., по НОХД № 2131/07, като присъдата е отменена в частта относно произнасянето по чл. 321 НК, и подсъдимите Н. С. С. и Г. С. Б. са признати за виновни в това, че в периода: 2005 г - месец юли 2006 г., са се сговорили да вършат в страната и в чужбина престъпления по чл. 159а и чл. 159б НК, с цел да си набавят имотна облага, с оглед на което и на основание чл. 321, ал. 6, вр. чл. 54 НК, са осъдени на по четири години "лишаване от свобода", като са оправдани по чл. 321, ал. 1 и ал. 2 НК, присъдата е отменена относно приложението на чл. 23, ал. 1 НК, касаещо подсъдимите С. и Б., и е извършено групиране, при което, спрямо всеки от тях, е определено по едно най-тежко общо наказание, а именно: четири години "лишаване от свобода", при "общ" режим, което да бъде изтърпяно в затворническо общезитие от открит тип, и глоба, в размер на 1 000 лв., а присъдата е потвърдена в останалата ѝ част.

С първоинстанционната присъда, подсъдимият Н. С. С. е признат за виновен, както следва:

1/ в това, че от 8.07.2000 г до 15.05.2002 г., в [населено място] и в [населено място], Р. Ф., в съучастие като съизвършител [населено място] Н., е склонявал М. С. Б. към проституция, блудствени действия и съвкупления, с оглед на което и на основание чл. 155, ал. 1, вр. чл. 20, ал. 2 и чл. 54 НК, е осъден на една година "лишаване от свобода", както и глоба, в размер на 200 лв.;

2/ в това, че от средата на 2005 г до началото на 2006 г., в [населено място] и в [населено място], Г., в съучастие като съизвършител [населено място] Б., е набрал, приел и транспортирал М. К. Р. с цел да бъде използвана за развратни действия, като пострадалата е преведена през границата на страната със същата цел, с оглед на което и на основание чл. 159 б, ал. 1, вр. чл. 159 а, ал. 1, вр. чл. 20, ал. 2 и чл. 54 НК, е осъден на четири години "лишаване от свобода", както и глоба от 1 000 лв.;

3/ в това, че от 8.07.2000 г до 11.07.2006 г., в Р. Ф., Ф. Р. Г. и в Р. Б., при условията на продължавано престъпление е извършил сделки с движими и недвижими вещи, като паричните средства, на обща стойност 147 587, 40 лв., са имущество, за което е знаел, че е придобито чрез престъпления /склоняване към проституция, свождане към блудствени действия и съвкупления, набиране, транспортиране и приемане на отделни лица и превеждането им през границата на страната с цел да бъдат използвани за развратни действия/, с оглед на което и на основание чл. 253, ал. 1, вр. чл. 26, ал. 1 и чл. 54 НК, е осъден на две години и шест месеца "лишаване от

свобода", както и глоба, в размер на 3 500 лв.

Със същата присъда, подсъдимият С. е оправдан по чл. 321, ал. 1, пр. 1 и 2 НК, по чл. 155, ал. 3, вр. ал. 1, вр. чл. 20, ал. 2 НК, по чл. 159в, вр. чл. 159б, ал. 2, вр. ал. 1, вр. чл. 159а, ал. 2, т. 2, пр. 1 и т. 6, вр. ал. 1 вр. чл. 20, ал. 2, вр. чл. 26, ал. 1 НК.

На основание чл. 23, ал. 1 НК, му е определено едно най-тежко общо наказание: четири години "лишаване от свобода", при "общ" режим, което да бъде изтърпяно чрез настаняване в затворническо общежитие от открит тип, с присъединяване на наказанията глоба, в размери 200 лв., 1 000 лв. и 3 500 лв., със зачитане на предварителното задържане, считано от 12.07.06 г до 12.06.07 г.

На основание чл. 253, ал. 6 НК, е отнето в полза на държавата трансформирано имущество, на стойност 89 685 лв., и деецът е осъден да заплати паричната равностойност на разликата до 147 587, 40 лв.

С първоинстанционната присъда, подсъдимият П. В. Н. е признат за виновен в това, че от 08.07.2000 г до 15.05.2002 г., в [населено място] и [населено място], Р. Ф., в съучастие като съизвършител с подсъдимия Н. С. С. е склонявал М. С. Б. към проституция, блудствени действия и съвкупения, с оглед на което и на основание чл. 155, ал. 1, вр. чл. 20, ал. 2 и чл. 54 НК, е осъден на една година "лишаване от свобода", отложено, по реда на чл. 66 НК, за срок от три години, и глоба, в размер на 200 лв., като е оправдан по чл. 321, ал. 1, пр. 1 и 2 НК, по чл. 155, ал. 3, вр. ал. 1, вр. чл. 20, ал. 2 НК, по чл. 159в, вр. чл. 159б, ал. 2, вр. ал. 1, вр. чл. 159а, ал. 2, т. 2, пр. 1 и т. 6, вр. ал. 1, вр. чл. 20, ал. 2, вр. чл. 26, ал. 1 НК и по чл. 253, ал. 1, вр. чл. 26, ал. 1 НК.

Със същата присъда, подсъдимият Г. С. Б. е признат за виновен в това, че от средата на 2005 до началото на 2006, в [населено място] и [населено място], Г., в съучастие като съизвършител с подсъдимия Н. С. С. е набрал, приел и транспортирал М. К. Р. с цел да бъде използвана за развратни действия, като пострадалата е преведена през границата на страната със същата цел, с оглед на което и на основание чл. 159б, ал. 1, вр. чл. 159а, ал. 1, вр. чл. 20, ал. 2 и чл. 54 НК, е осъден на три години "лишаване от свобода", отложено, по реда на чл. 66 НК, за срок от пет години, и глоба, в размер на 1 000 лв., като е оправдан по чл. 321, ал. 2 НК, по чл. 159в, вр. чл. 159б, ал. 2, вр. ал. 1, вр. чл. 159 а, ал. 2, т. 6, вр. ал. 1, вр. чл. 20, ал. 2 НК.

С жалбите се релевират основанията по чл. 348, ал. 1, т. 1 – т. 3 НПК.

В жалбата на подсъдимия С. и допълнението към нея се излагат следните съображения: Правото на защита е нарушено, като в обвинителния акт не са изложени фактическите обстоятелства, имащи значение за съставомерността на деянието по чл. 159б НК, с пострадал М. Р., както и относно обвинението по чл. 253 НК, в което не е отразен размерът на престъпно придобитото имущество и не е уточнено как е формирана сумата 147 857,40 лв. В нарушение на процесуалните правила е ползвана съдебно-счетоводната експертиза от досъдебното производство, за която е прието, че е неправилна поради погрешната методика на изчисленията ѝ. В диспозитива на въззивната присъда не е посочено мястото, където е извършено престъплението по чл. 321, ал. 6 НК, а такива данни не са изложени и в мотивите към съдебния акт. Не е даден ясен отговор на въпроса как следва да се изчислява предметът на престъплението по чл. 253 НК: като стойност на престъпно придобитото имущество или като пазарната стойност на имуществото, получено в резултат на "изпирането". Първата инстанция е приела, че предмет на престъплението е имуществото, определено по пазарната му стойност, която е по-висока от стойността на предмета на престъпно придобитото имущество, а въззивната такава е застъпила противоположното становище, че отговорността се свежда до размера на престъпно придобитото имущество. Подсъдимият С. е осъден по чл. 253 НК, тъй като не е представил своевременно документи, оправдаващи направени от него разходи. Въззивният съд не е кредитирал нито една от съдебно-икономическите експертизи, а е направил собствени математически изчисления и недопустимо е влязъл в ролята на експерт. Нарушен е принципът на чл. 13 НПК, като е отказан разпитът на В. П., съдружник на подсъдимия С. във фирмата [фирма]. Нарушен е материалният

закон при квалифициране на деянието по чл. 155, ал. 1 НК, с пострадал М. Б., произтекло от невярната интерпретация на ТР № 2/09 ОСНК ВКС. Фактическите обстоятелства по това обвинение са изяснени правилно - прието е, че св. Б. сама е взела решение да проституира в чужбина, но се е обърнала към подсъдимите, за да получи от тях материално-техническо съдействие. Наложените наказания са явно несправедливи, тъй като не съответстват на тежестта на деянията, не е взето предвид обстоятелството, че инициативата за осъществения "трафик на хора" е бил изцяло на съответните свидетелки, не се налага ефективно изтърпяване на наказанието, налице са условията на чл. 66 НК. С жалбата се правят алтернативни искания: да бъде отменена обжалваната присъда и жалбоподателят да бъде оправдан, или делото да бъде върнато за ново разглеждане на досъдебното производство или на съдебното такова, или да бъдат намалени размерите на наложените наказания и да се приложи хипотезата на чл. 66 НК.

С жалбата на подсъдимия Б. и допълнението към нея се излагат следните съображения: Правото на защита е накърнено с изготвяне на обвинителния акт, в който фактическото обвинение по чл. 159б НК, с пострадал М. Р. не е формулирано надлежно. В диспозитива на въззивната присъда не е посочено мястото, където е извършено престъплението по чл. 321, ал. 6 НК, а допуснатото нарушение е възпроизведено и в мотивите към съдебния акт. Наложените наказания са явно несправедливи, тъй като са завишени и не съответстват на степента на обществена опасност на деянията, не е съобразена активната роля на пострадалите от "трафика на хора". Налице са условия за смекчаване положението на жалбоподателя чрез намаляване на наложените му наказания и чрез приложение на чл. 66 НК. С жалбата се правят същите алтернативни искания, каквито фигурират в жалбата на подсъдимия С.

С жалбата на подсъдимия Н. и допълнението към нея се изтъква, че макар правилно да са установени фактическите обстоятелства по обвинението по чл. 155, ал. 1 НК, с пострадал св. Б., материалният закон е приложен неправилно. Твърди се, че е сложен знак за равенство между "склоняването към проституция" по чл. 155, ал. 1 НК и "набирането с цел използване за развратни действия" по чл. 159а НК, който извод произтича от невярна интерпретация на ТР № 2/09 ОСНК ВКС. Твърди се, че деянието е несъставомерно, тъй като от фактическа страна е изяснено, че св. Б. сама е взела решение да проституира в чужбина и е търсела съдействие от подсъдимите, за да приведе решението си в изпълнение. С жалбата се иска оправдаване поради несъставомерност на деянието, на основание чл. 354, ал. 1, т. 2, вр. чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК, или алтернативно, приложение на закона за давността.

В съдебно заседание на настоящата инстанция защитата на подсъдимите С. и Б. пледира за уважаване на жалбите.

Подсъдимият С. моли жалбата му да бъде уважена.

Подсъдимият Б. също моли жалбата му да бъде уважена.

Защитниците на подсъдимия Н. пледират за неговото оправдаване.

Подсъдимият Н. моли да бъде оправдан.

Представителят на ВКП намира жалбите за неоснователни.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите на страните и в пределите на своята компетентност, намери следното:

I/ По доводите за съществено нарушение на процесуалните правила:

Наведените от защитата доводи, разгледани в светлината на ТР № 2/2002 ОСНК ВКС, са неоснователни. Правото на защита е спазено, когато в обстоятелствената част на обвинителния акт са изложени онези фактически обстоятелства, които са значими за съставомерността на деянието, предмет на обвинението. При преценката дали фактическата и юридическата страна на обвинението са в необходимото единство следва да се съобразяват и особеностите на конкретното обвинение. Например, ако се касае за съучастие под формата на съизвършителство, релевантните факти могат да бъдат описани по начин, сочещ на задружна престъпна дейност, за съставомерността на която не се изисква детайлно разграничение на всяко действие, стига да е

ясно, че всяко от лицата участва в изпълнението на съответното престъпление. В случая, обвинението по чл. 159б НК, с пострадал М. Р., е за съвместна престъпна деятелност, извършена от подсъдимите С. и Б. в съучастие под формата на съизвършителство, и касае няколко от формите на изпълнителното деяние: "набиране, приемане, транспортиране". Фактическите обстоятелства, на които почива това обвинение, са формулирани така, че при цялостния прочит на обвинителния акт, става ясно, че се касае за хипотезата на чл. 20, ал. 2 НК, тоест, правото на защита не може да се счита за нарушено. Несъществено процесуално нарушение е непосочване на мястото, където е извършено престъплението по чл. 321, ал. 6 НК, каквито данни има в обвинителния акт /фактическото обвинение по чл. 321, ал. 2 НК съдържа [населено място] като място на извършване на деянието/. Не е допуснато процесуално нарушение по отношение обвинението по чл. 253 НК, тъй като в обстоятелствената част на обвинителния акт се съдържа пределният кръг от факти, имащи значение за съставомерността на деянието. Отразено е, че предметът на престъплението е имущество, придобито от престъпленията склоняване към проституция, набиране, транспортиране, приемане и превеждане през границата на страната на отделни лица с цел използването им за развратни действия /това са предикатните престъпления/, по отношение на който предмет /сумата 147 587, 40 лв./ са извършени сделки с движимо и недвижимо имущество, изброени в обвинителния акт. Въззивният съд е направил разграничение между стойността на предмета на престъпление, която е 147 587, 40 лв., и общата стойност на трансформираното имущество, която е по-висока, като е посочил, че с парите, събрани от предикатните престъпления, подсъдимият С. е закупил автомобили и недвижими имоти, за които е заплатил, съгласно документите за собственост, сумата 359 860 лв., но действителната стойност за покупка на автомобилите, включваща данъци, мита, такси, е 464 892 лв., а пазарната стойност на недвижимите имоти е 89 685 лв., или, общата стойност на трансформираното имущество е 554 577 лв. Предмет на обвинението по чл. 253 НК обаче е сумата 147 587, 40 лв., за която се твърди, че е придобита чрез престъпна дейност, и която се явява предмет на "изпиране".

Предмет на престъплението по чл. 253, ал. 1 НК е имущество, придобито чрез престъпление или друго общественоопасно деяние, а формите на изпълнителното деяние могат да бъдат разнообразни, като изброяването им в закона не е лимитативно. Най-общо, престъплението се осъществява чрез юридически действия по отношение на предмета, с които се цели да бъде укрит престъпният му произход. Наличието на користна цел не е съставомерен елемент на престъплението, тоест, в резултат от неговото извършване не е задължително да настъпи имотна облага. Този извод произтича от целта на "изпирането", а тя е да бъде заличен престъпният произход на имуществото, предмет на престъплението. Многообразието на формите на изпълнително деяние позволява, в някои случаи, стойността на трансформираното имущество да е по-висока от стойността на предмета на престъплението. Това обаче се явява последица от престъплението, а не негов предмет /предмет е имуществото, придобито по незаконен начин, чието "легализиране" се цели/. В чл. 253, ал. 6 НК е предвидено, че предметът на престъплението или имуществото, в което е трансформиран, се отнемат в полза на държавата, а ако липсват или са отчуждени, се присъжда тяхната равностойност.

На следващо място, по доводите, касаещи заключението на съдебно-счетоводната експертиза от досъдебното производство, следва да се има предвид следното: Вярно е, че експертизата не е взела предвид точния брой на членовете на семейството на подсъдимия С. /семейството междуременно се е увеличило/. Това обаче не обезличава доказателствената ѝ стойност, съдържаща извод за преразход, възлизащ на 147 857,40 лв., която сума е инкриминирана по делото, особено като се има предвид, че последващите счетоводни експертизи, боравейки с точни данни за членовете на семейството, са извели стойност, значително надхвърляща тази по първата експертиза. Тези заключения също имат своето доказателствено значение, тъй като съдържат отговор на довода за разходните оправдателни документи, които не са взети предвид: при условие, че се касае за значителен преразход, дори да бъдат приспаднати

още разходи /отделен е въпросът за достоверността на представените писмени доказателства/, това не би променило крайните изводи за съставомерност на деянието. Що се отнася до това, че въззивният съд е правил собствени математически изчисления, такъв подход принципно не е процесуално издържан, но, в случая, това не се е отразило на правилното решаване на делото, тъй като доказателствените изводи на въззивния съд не почиват само на експертните заключения, а и на други доказателства, подкрепящи обвинението по чл. 253 НК. Не е допуснато нарушение на принципа по чл. 13 НПК, с отказа да бъде разпитан съдружникът на подсъдимия С. - В. П., тъй като посоченото лице е участвало в дружеството за кратък срок /около десет месеца/, след което е прехвърлило правата си на съпругата на подсъдимия. С оглед времетраенето на инкриминирания период, който е шест години, неговият разпит не би допринесъл за разкриване на обективната истина.

По изложените съображения, ВКС намери, че не е допуснато нарушение по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК, поради което не може да бъде уважено искането за отмяна на обжалвания въззивен акт и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на В. апелативен съд. Липсва и такова нарушение, което да обуслови отмяна на постановените съдебни актове и връщане делото на прокурора. Не са налице основания за отмяна на въззивния акт и оправдаване на жалбоподателя, тъй като последният не е осъден за несъставомерни деяния, в какъвто случай би се явил приложим чл. 354, ал. 1, т. 2, вр. чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК.

II/ По доводите за нарушение на материалния закон

Основателно е оплакването за нарушение по чл. 348, ал. 1, т. 1 НПК относно обвинението по чл. 155, ал. 1 НК, с пострадал М. Б. Инстанциите по същество са приели, че свидетелката сама е взела решение да проституира в чужбина и се е обърнала към подсъдимите за съдействие само с оглед на материално-техническото обезпечаване на бъдещата ѝ дейност. В ТР № 2/09 ОСНК ВКС, по повод "трафика на хора", са разгледани случаи на съвкупност от престъпления и случаи на "поглъщане" на състави. При съвкупност от престъпления следва да са налице признаците на всяко от престъпленията, включени в съвкупността. Когато има поглъщане на състави, важи принципът, че признаците на състава на едното престъпление се покриват изцяло или частично с признаците от състава на другото престъпление, при което деянието се квалифицира като едно престъпление /единият състав "поглъща" другия/. "Поглъщане" на състави обаче липсва, когато едното деяние се явява несъставомерно. По настоящето дело, би могла да възникне наказателна отговорност за "трафик" по отношение на св. Б., но такова обвинение не е повдигнато. В такъв смисъл е ТР № 2/2009 г ОСНК ВКС, че съгласието на жертвата да бъде въввлечена в "трафик на хора", не изключва наказателната отговорност за което и да е от формите на изпълнителното деяние на посоченото престъпление. Деянието обаче е несъставомерно по чл. 155, ал. 1 НК, тъй като свидетелката сама е взела решение да проституира в чужбина, а е потърсила съдействие от подсъдимите само за материално-техническо обезпечаване на бъдещата ѝ дейност. Деянието би било съставомерно само ако подсъдимите са упражнили върху нея психично въздействие с цел да я мотивират да извършва развратни действия срещу облага. Следователно, деянието по чл. 155, ал. 1 НК, с пострадал св. Б., се явява несъставомерно и дейците /подсъдимите С. и Н./ следва да бъдат оправдани, на основание чл. 354, ал. 1, т. 2, вр. чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК. При това положение, не се налага да бъдат обсъждани доводите за изтекла давност, релевиращи от защитата на подсъдимия Н.

III / По доводите за явна несправедливост на наказанията:

Въззивният съд е изложил съображения за това, че определя наказанието на подсъдимите С. и Б. за престъплението по чл. 321, ал. 6 НК, над средния размер, при отчитане тежестта на деянието, произтичаща от високата степен на обществена опасност на престъпленията, предмет на сдружаване /"трафик на хора"/, и от продължителността на инкриминирания период. Наложено наказание четири години "лишаване от свобода" се явява съответно на съвкупността от релевантни за наказателната отговорност обстоятелства и отговаря на целите по чл. 36 НК,

тоест се явява справедливо по смисъла на чл. 348, ал. 5 НПК. Наказанията, определени за останалите престъпления, попадат в границите от минималния към средния размер, при отчитане на комплекса от обстоятелства, значими при индивидуализацията. Те също отговарят на критерия за справедливост и не са налице основания за тяхното намаляване. Обстоятелството, че жертвите на трафика са оказали активно съдействие, е взето предвид, както е указано в ТР № 2/2009 ОСНК ВКС. Липсва нарушение по чл. 348, ал. 1, т. 3 НПК, поради което не могат да бъдат удовлетворени исканията за смекчаване на наказателноправното положение на подсъдимите С. и Б. Този извод не се променя от обстоятелството, че подсъдимият С. е осъществил несъставомерно деяние по чл. 155, ал. 1 НК, за което следва да бъде оправдан, тъй като наказанията за останалите престъпления, включени в съвкупността, са определени законосъобразно и няма основание за тяхното намаляване.

По изложените съображения, ВКС намери, че жалбата на подсъдимия Н. е основателна, жалбата на подсъдимия С. е частично основателна, а жалбата на подсъдимия Б. е неоснователна.

При това положение, въззивната присъда следва да бъде изменена, като бъде отменена в частта относно произнасянето по чл. 155, ал. 1 НК, с пострадал М. Б., касаещо подсъдимите С. и Н., и бъде оставена в сила в останалата ѝ част.

Водим от горното и на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 – т. 3 НПК, ВКС, І НО,

РЕШИ:

ИЗМЕНЯ въззивна присъда № 1 от 13.05.2010 г на В. апелативен съд, по ВНОХД № 46/10, както следва:

ОТМЕНЯ присъдата в частта относно произнасянето по чл. 155, ал. 1 НК, с пострадал М. Б.

ОПРАВДАВА подсъдимите Н. С. С. и П. В. Н. по обвинението по чл. 155, ал. 1, вр. чл. 20, ал. 2 НК, за това: в периода от 8.07.2000 г до 15.05.2002 г., в [населено място] и в [населено място], Р. Ф., в съучастие като съизвършители да са склонили М. С. Б. към проституция, блудствени действия и съвкупления.

ОСТАВЯ в СИЛА присъдата в останалата ѝ част.

Решението не подлежи на обжалване.